

P7_TA-PROV(2012)0228

Azerbaidžan

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. toukokuuta 2012 Azerbaidžanin ihmisoikeustilanteesta (2012/2654(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat, erityisesti ihmisoikeuksia koskevat päätöslauselmansa Azerbaidžanin tilanteesta,
 - ottaa huomioon 18. huhtikuuta 2012 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin suosituksista neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle EU:n ja Azerbaidžanin assosiaatiosopimusneuvotteluista¹,
 - ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja Azerbaidžanin välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan vuonna 1999, ja kahden osapuolen käymät neuvottelut uudesta, aiemman assosiaatiosopimuksen korvaavasta assosiaatiosopimuksesta,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle 15. toukokuuta 2012 annetun yhteisen tiedonannon, joka koskee uuden Euroopan naapuruuspolitiikan harjoittamista,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun tehokkuuden lisäämistä Azerbaidžanin tasavallassa koskevan uuden kansallisen toimintaohjelman, jonka Azerbaidžanin presidentti hyväksyi 27. joulukuuta 2011,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Azerbaidžan osallistuu aktiivisesti Euroopan naapuruuspolitiikkaan ja itäiseen kumppanuuteen ja on sitoutunut kunnioittamaan demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltion periaatetta, jotka ovat näiden kahden aloitteen keskeiset arvot; katsoo kuitenkin, että Azerbaidžanin ihmisoikeustilanne on huonontunut jatkuvasti viime vuosina huolimatta Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyvistä sitoumuksista ja kansalaisjärjestöjen ja riippumattomien tiedotusvälineiden painostusta ja pelottelua on lisätty, mikä on aiheuttanut laajalti pelkoa opposition ja ihmisoikeuksien puolustajien sekä nuorison ja sosiaalisen verkoston aktivistien keskuudessa ja johtanut toimittajien itsesensuuriin;
- B. ottaa huomioon, että poliisivoimat hajottivat 15. toukokuuta 2012 maan pääkaupungissa Bakussa järjestetyt rauhanomaiset mielenosoitukset, joissa vaadittiin poliittisten vankien vapauttamista ennen kuin Azerbaidžan isännöi 26. toukokuuta 2012 pidettäviä Eurovision laulukilpailuja; katsoo, että väkivallan käyttö rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan osoittaa Azerbaidžanin viranomaisten sivuuttavan toiminnassaan sitoumukset,

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0127.

joita Azerbaidžan on tehnyt EU:lle ja joita se on tehnyt Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) yhteydessä;

- C. toteaa, että riippumattomat toimittajat, ihmisoikeuksien puolustajat ja muut henkilöt, jotka yrittävät ilmaista mielipiteensä, tutkia yleiseen etuun liittyviä kysymyksiä tai arvostella Azerbaidžanin hallitusta ja viranomaisia, ovat joutuneet hyökkäysten, ahdistelun ja uhkailujen kohteeksi tai heidät on vangittu ja että kahden toimittajan, Idrak Abbasovin ja Khadija Ismailovan, tapaukset ovat erittäin huolestuttavia;
 - D. ottaa huomioon, että People's Front -oppositiopuolueen aktivisti ja jäsen Elnur Mecedli vapautettiin 16. toukokuuta vankilasta;
 - E. toteaa, että Bakussa 26. toukokuuta 2012 pidettävien Eurovision laulukilpailujen olisi tarjottava Azerbaidžanille tilaisuus osoittaa sitoutumisensa demokratiaan ja ihmisoikeuksiin;
 - F. ottaa huomioon, että kehittämishankkeiden yhteydessä on pakkolunastettu avoimuuden ja vastuullisuuden periaatteet sivuuttaen satoja kiinteistöjä ja tuhannet Bakun asukkaat on häädetty pakolla kodeistaan ja että tämä koskee myös National Flag Square -aukion naapurustoa, aukion, jossa sijaitsee Bakun Crystal Hall -kisa-areena, jolla isännöidään muun muassa vuoden 2012 Eurovision laulukilpailuja;
 - G. toteaa, että lehdistönvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden kustannuksella irvaillaan usein; toteaa, että rajoittamatonta digitaalista vapautta, mukaan luettuna ilmaisunvapauden ja kokoontumisvapauden soveltamista verkossa, ei taata käytännössä;
 - H. ottaa huomioon, että Azerbaidžanista on tullut YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuva jäsen jaksolle 2012–2013 ja että se on sitoutunut pitämään voimassa YK:n ihmisoikeusperuskirjassa ilmaistut arvot;
 - I. ottaa huomioon, että Azerbaidžan on Euroopan neuvoston jäsen ja että se on allekirjoittanut Euroopan ihmisoikeussopimuksen;
1. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia lopettamaan välittömästi kaikki ilmaisunvapautta ja kokoontumisvapautta tukahduttavat toimet, koska ne rikkovat Azerbaidžanin tekemiä sitoumuksia, jotka koskevat demokratiaa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemista;
 2. tuomitsee sen, että poliisi ja valtion SOCAR-öljy-yhtiön turvamiehet hakkasivat raa'asti Zerkalo-sanomalehden toimittajan ja reporterien vapautta ja turvallisuutta koskevalle instituutille töitä tekevän Idrak Abbasovin tämän kuvatessa talojen purkamista Bakussa sijaitsevalla Sulutapan asuinalueella;
 3. tuomitsee tutkivaa toimittajaa Khadija Ismailovaa vastaan käynnistetyn kiristys- ja pelottelukampanjan, joka johtui siitä, että hän tutki presidentti Alijevin perheen väitettyjä yhteyksiä liike-elämään;
 4. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin viranomaiset ovat käynnistäneet tutkimuksia toimittajia vastaan tehdyistä hyökkäyksistä; kehottaa viranomaisia varmistamaan, että

kyseiset tapaukset tutkitaan tehokkaasti ja hyökkäyksistä vastuussa olevat asetetaan syytteeseen teoistaan;

5. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia sallimaan rauhanomaiset mielenosoitukset ja kieltämään poliisia häiritsemästä mielenosoituksia seuraavien toimittajien työskentelyä;
6. tuomitsee toimittajien sekä muiden mielipiteensä rauhanomaisesti esittämään pyrkivien henkilöiden ahdistelun ja pelottelun ja heihin kohdistuvan väkivallan; kehottaa viranomaisia vapauttamaan välittömästi henkilöt, jotka ovat vangittuina tai pidätettyinä poliittisista syistä nostettujen syytteiden perusteella, mukaan luettuina kuusi toimittajaa – Anar Bayramli, Ramil Dadašov, Vugar Gonagov, Zaur Gulijev, Aydin Janijev ja Avaz Zeynalli – sosiaalisen median aktivisti Bahtijar Hacijev, juristi ja kansalaisjärjestöä johtava Vidadi Isganderov, ihmisoikeusaktivisti ja juristi Taleh Hasmammadov sekä muita aktivisteja, jotka on pidätetty poliittisista syistä nostettujen, huhtikuun 2011 rauhanomaisiin mielenosoituksiin kytkeytyvien syytteiden perusteella;
7. toistaa kantansa, että neuvoteltavana olevaan EU:n ja Azerbaidžanin assosiaatiosopimukseen olisi sisällytettävä ihmisoikeuksien, ja etenkin tiedotusvälineiden vapauden, ilmiäsvapauden sekä kokoontumis- ja yhdistymisvapauden suojelemista ja edistämistä koskevia lausekkeitä ja vertailuarvoja, joissa otetaan huomioon Azerbaidžanin perustuslakiin kirjatut periaatteet ja oikeudet sekä sitoumukset, joita Azerbaidžan on tehnyt Euroopan neuvoston ja Etyjin yhteydessä;
8. ilmaisee myötätuntonsa Bakussa järjestettävien Eurovision laulukilpailujen yhteydessä käynnistetyn Sing for Democracy -kampanjan edistäjille ja toivoo, että he voivat toiminnallaan edistää välttämättömien demokraattisten uudistusten toteutumista sekä parantaa merkittävästi maan ihmisoikeustilannetta;
9. on huolissaan siitä, että tuleviin Eurovision laulukilpailuihin osittain kytkeytyvä Bakun mittava jälleenrakennussuunnitelma on aiheuttanut pakkohäätöjä ja rakennusten purkamisia; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia antamaan takeet siitä, että Bakun uusia rakennuksia koskevissa töissä noudatetaan asiasta annettua lainsäädäntöä ja että kansalaisten uudelleensijoittamisessa noudatetaan avoimia oikeudellisia menettelyjä ja myönnetään oikeudenmukaisia korvauksia;
10. pitää myönteisenä, että People's Front -oppositiopuolueen jäsen Elnur Mecidli on vapautettu vankilasta; kehottaa Azerbaidžanin hallitusta myöntämään poliittisia vankeja koskevia asioita käsittelevälle Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen erityisraportojalle viisumin, jotta tämä voi toimeksiantonsa mukaisesti käydä maassa;
11. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia takaamaan digitaaliset vapaudet, mukaan luettuna sensuurista vapaa tiedottaminen ja viestintä, jotka ovat yleismaailmallisia oikeuksia ja välttämättömiä ihmisoikeuksien, kuten ilmaisunvapauden ja tiedonsaantioikeuden, toteutumisen sekä julkishallintoa koskevan avoimuuden ja vastuuvollisuuden kannalta;
12. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia hyväksymään kunnianloukkauksia koskevan lakiesityksen, jossa säädetään halventamista ja loukkauksia koskevan rikosoikeudellisen vastuun poistamisesta; pitää myönteisenä, että Azerbaidžanin yhteiskunnassa on

keskusteltu tällaisen lain hyväksymisestä tiiviissä yhteistyössä Etyjin kanssa ja että maan viranomaiset aikovat hyväksyä lakiesityksen vielä ennen kuluvan vuoden päättymistä;

13. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia saattamaan vaaleja, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta sekä tiedotusvälineiden vapautta koskevan lainsäädännön kansainvälisten normien mukaiseksi ja varmistamaan, että lainsäädäntöä sovelletaan täysimääräisesti;
14. kehottaa Azerbaidžanin vauhdittamaan uudistuspyrkimyksiä, jotka koskevat oikeusjärjestelmän kaikkia näkökohtia: syyttämistä, oikeudenkäyntiä, tuomion antamista, vangitsemista ja muutoksenhakua;
15. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia noudattamaan kaikkia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tekemiä Azerbaidžania koskevia päätöksiä;
16. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa, neuvostoa ja komissiota seuraamaan tiiviisti Azerbaidžanin ihmisoikeustilannetta ja perusvapauksia koskevaa tilannetta Eurovision laulukilpailujen jälkeen; kehottaa neuvostoa harkitsemaan täsmäpakotteita ihmisoikeusloukkauksista vastuussa olevia kohtaan, jos loukkaukset jatkuvat;
17. tuomitsee jyrkästi sen, että radikaalit islamistijärjestöt ja yksittäiset islamistit ovat uhkailleet tuleviin Eurovision laulukilpailuihin osallistujia ja erityisesti homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten yhteisöön kuuluvia osallistujia; ilmaisee vahvan tukensa Azerbaidžanin maallistuneelle identiteetille ja maan vapaudelle päättää ulkopoliittikkansa suuntauksista;
18. tuomitsee jyrkästi terrorismin sen kaikissa ilmenemismuodoissa ja arvostaa suuresti Azerbaidžanin osallistumista terrorismin ja ääriliikkeiden torjumiseen alueellisella ja kansainvälisellä tasolla;
19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, Azerbaidžanin tasavallan ja EU:n jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle.